

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ หรือที่ในอดีตเรียกว่า "โรงเรียนวัดบพิตรพิมุข" หรือ "โรงเรียนวัดเชิงเลน" ตั้งอยู่ 246 ถนนจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100 นั้นเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนมาช้านาน ตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีพระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้เป็นครูผู้สอน และใช้กุฎิศาลาการเปรียญหรือศาลารายภายในวัดเป็นสถานที่เรียน ครั้นถึงเดือนเจ็ด ปีระกา สัปตศก 1247 หรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2428 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศตั้งโรงเรียนบพิตรพิมุขขึ้น เป็นโรงเรียนหลวงรุ่นแรกสำหรับราษฎรได้ศึกษาเล่าเรียน โดยมีขุนอนุกิจวิธูร (น้อย จุลวิธูร) เป็นครูใหญ่คนแรก และมีนักเรียนเพียง 34 คน

การที่เป็นมหาวิทยาลัยที่มีอายุมากกว่า 120 ปีนั้น ประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์จึงรู้จักมหาวิทยาลัยนี้เป็นอย่างดี แต่ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่าประชาชนที่อาศัยอยู่รอบข้างมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิอย่างไรบ้าง ก่อนอื่นต้องนิยามคำว่าภาพลักษณ์ต่อมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนก่อน ภาพลักษณ์เป็นความประทับใจที่บุคคลมีต่อองค์กรหรือสถาบัน โดยมีการสั่งสมและพัฒนาปรับเปลี่ยนตามประสบการณ์ที่ได้พบเห็น ภาพลักษณ์เป็นได้ทั้งบวกและลบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจุดดีและจุดด้อยขององค์กรหรือสถาบันนั้น ๆ ภาพลักษณ์ที่สะท้อนออกมาในด้านดีแสดงว่าองค์กรหรือสถาบันนั้นมีความแข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ในขณะที่ภาพลักษณ์สะท้อนออกมาในด้านลบก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้องค์กรหรือสถาบันนั้นมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น และควรมีการพัฒนาภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้นๆ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ ก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเช่นกัน เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์เช่นกัน

ด้วยกระบวนการของมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยด้วย พบว่ามหาวิทยาลัยมีการพัฒนาด้านชื่อเสียงของสถาบันดีขึ้น แต่การมุ่งเน้นการพัฒนานั้นก็ยังไม่ครอบคลุมในทุกเรื่อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ ของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน

สำหรับผู้บริหารของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ได้ทราบถึงความรู้สึกรักใคร่หรือทัศนคติของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยในแง่มุมต่างๆ เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ ในมุมมองของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ ในมุมมองของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ จำแนกตามอายุ

## 3. สมมติฐาน

ประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิแตกต่างกัน

## 4. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์บพิตรพิมุขจักรวรรดิ หมายถึง ภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ ที่บุคคลรับรู้ เป็นภาพเกี่ยวกับลักษณะและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์กร ด้านหลักสูตรการสอน ด้านการบริการวิชาการ ด้านบริการสังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี

ทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์บพิตรพิมุขจักรวรรดิ หมายถึง ความคิดเห็นในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงความรู้สึกรักเฉพาะการดำเนินงานผลงาน และภาพรวมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

## 5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ที่มีต่อสภาพลักษณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตสัมพันธวงศ์ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่พักอาศัยและประกอบอาชีพอยู่ในเขตสัมพันธวงศ์

5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan, 1970:608-609) ในการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 384 คน

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

5.3.1 ตัวแปรต้น

เพศ แบ่งออกเป็น

- ชาย
- หญิง

อายุ แบ่งออกเป็น

- ต่ำกว่า 20 ปี
- 21 – 30 ปี
- 31 – 40 ปี
- มากกว่า 40 ปี

ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น

- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษาตอนต้น / ตอนปลาย
- อนุปริญญา / ปวส.
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

### อาชีพ แบ่งออกเป็น

- นักเรียน / นักศึกษา
- พระสงฆ์
- ค้าขาย
- ตำรวจ
- ประชาชนทั่วไป

### รายได้ต่อเดือน แบ่งออกเป็น

- ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 10,001 – 15,000 บาท
- 15,001 – 20,000 บาท
- 20,001 – 25,000 บาท
- 25,001 – 30,000 บาท
- มากกว่า 30,000 บาท

5.3.2 ตัวแปรตาม คือ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์  
บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงทัศนคติของประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ที่มีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

6.2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเกิดภาพลักษณ์ที่ดีในสังคมต่อไป